

T 157365

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาวิเคราะห์มาตรการทางกฎหมายในการกำกับและส่งเสริมสหกรณ์ออมทรัพย์เพื่อหาข้อสรุปและเสนอแนะ

ผลการศึกษาพบว่า มาตรการทางกฎหมายในการกำกับและส่งเสริมสหกรณ์ออมทรัพย์นั้น ในเบื้องต้นเมื่อมีการตรากฎหมายว่าด้วยสหกรณ์นั้น บังคับใช้ในปี พ.ศ. 2457 มุ่งหมายจะทำการกำกับและส่งเสริมสหกรณ์ ให้สหกรณ์เกิดขึ้นในหมู่ผู้มีอาชีพทำกสิกรรมและการค้าขาย ซึ่งเป็นครัวเรือนเกษตรกร ผู้ผลิตและผู้บริโภคขนาดเล็ก ในเศรษฐกิจภาคการเกษตรของประเทศ ระบบเศรษฐกิจ การตลาดทุนนิยมและเสรีนิยม ทำให้เกิดภาวะการณ์ตลาดที่ผู้ผลิต และผู้บริโภคขนาดเล็กเสียเปรียบ รัฐบาลในยุคนั้นจึงมีนโยบายจะกำกับและส่งเสริมให้สหกรณ์เป็นกลไก เพื่อแก้ไขปัญหาการเสียเปรียบของผู้ผลิตและผู้บริโภคขนาดเล็ก คือเกษตรกรและครัวเรือน ดังกล่าวนั้น จึงมีดำริให้จัดตั้งและส่งเสริมสหกรณ์ขึ้น ได้แก่ “สหกรณ์วัดจันทร์ไม่จำกัดสินใช้” ในหมู่เกษตรกรจำนวน 16 คน ในอำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก เมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2459

สหกรณ์ออมทรัพย์ สหกรณ์แรกจัดตั้งเมื่อ ปี พ.ศ. 2492 ในหมู่ผู้มีเงินเดือน คือข้าราชการกรมสหกรณ์ (เดิม) และพนักงานในธนาคารเพื่อการสหกรณ์ (เดิม) ปัจจุบันคือ สหกรณ์ออมทรัพย์ข้าราชการสหกรณ์จำกัด (กรมส่งเสริมสหกรณ์ในปัจจุบัน)

T 157365

การศึกษานี้ พบว่า กฎหมายหลักต่าง ๆ ที่มีบทบัญญัติเป็นกรอบสำหรับกำกับ และส่งเสริมสหกรณ์ออมทรัพย์รวมทั้งสหกรณ์ประเภทอื่น อาจสรุปได้ดังนี้

(ก) พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542

(ข) ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

(ค) พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน ว่าด้วยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่กำกับและส่งเสริมสหกรณ์

(ง) กฎหมายที่เกี่ยวกับภาษีอากร อากร และเงินบำรุงท้องที่ เช่น ประมวลรัษฎากร เป็นต้น

อนึ่ง การศึกษานี้ พบปัญหาบางประการ รวม 4 ปัญหา ซึ่งเกี่ยวข้องกับมาตรการทางกฎหมายในการกำกับและส่งเสริม ให้สหกรณ์ออมทรัพย์ปฏิบัติให้ถูกต้องเหมาะสมตามหลักของสหกรณ์ และสามารถให้บริการแก่สมาชิกได้มากขึ้น กล่าวคือ (1) เรื่อง คำว่า “กำไรสุทธิ” (Net Profit) และ คำว่า “เงินส่วนเกินสุทธิ” (Net Surplus) (2) เรื่อง รายละเอียดที่มาของรายได้ของสหกรณ์ออมทรัพย์ (3) เรื่อง อัตราขั้นสูงสุดของเงินฝาก และเรื่องเงินปันผลตามหุ้นที่กำหนดไว้ไม่เกินร้อยละ 7 และไม่เกินร้อยละ 10 ต่อปี ตามลำดับ และ(4) โครงการสร้างบ้านที่อยู่อาศัยแบบหมู่บ้านจัดสรรให้สมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ซื้อผ่อนส่ง ไม่ควรจะถูกห้ามไม่ให้ดำเนินการ โดยเจ้าหน้าที่ราชการผู้กำกับ และส่งเสริมสหกรณ์ออมทรัพย์

The objectives of this research were to investigate and analyze the legal measures to supervise and promote the Savings and Credit Cooperatives in Thailand.

The findings revealed that that first cooperatives society act of Thailand was promulgated in B.E. 2457. The Farmers of small means and their families in rural areas all over the country were the target group to be persuaded and promoted to organize and register the farmers Cooperatives societies in B.E. 2459. The then name was “Unlimited Wat Chantara Cooperative Society” in Maung District Pitsanulok Province. The farmers Cooperative society in rural areas has been helped the farmers Cooperative members to liberalize the bad situations of the buver’s markets and of the farmers.

The first savings and credit cooperative was organized and registered in B.E. 2492, By the employees of the then Cooperative Department (The present cooperative promotion department) and of the then employees of Bank for Cooperatives together.

It was also founded by this research that the laws for supervising and promoting the savings and credit cooperatives in Thailand could be named as Followings :

- (a) The Cooperatives Societies Act B.E. 2542
- (b) The Civil and Commercial code
- (c) The public Administrative Departments of Thailand
- (d) The laws on taxations

The particular conclusions and recommendations of this research were concerned with four problems, that is, (1) the word “Net surplus” and “Net profit”, (2) The details of sources of the cooperative income, (3) The fixed maximum interest rates of deposits and of borrowings , and (4) The housing project service to the menders of the ravings and credit cooperative should not be prohibited.